

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2018. gada 25. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālais nodrošinājums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 12. panta 1. punkts – Regula (EK) Nr. 987/2009 – 14. panta 1. punkts – Nosūtītie darba ņēmēji – Piemērojamie tiesību akti – Apliecība A 1 – Tās dalībvalsts, kurā ir reģistrēts darba devējs, tiesību aktu attiecināšana uz darbinieku – Nosacījumi

Lieta C-451/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Administrativen sad Veliko Tarnovo* (Veliko Tarnovas Administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 19. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 27. jūlijā, tiesvedībā

“Walltopia” AD

pret

Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], kas pilda sestās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Regans [*E. Regan*] (referents) un K.G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerālvokāts: P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo* vārdā – *D. Boneva*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *N. Nikolova*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt, pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs) (OV 2012, L 149, 4. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”), 1. panta j) un l) punktu un 12. panta 1. punktu, kā arī, otrkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2009, L 284, 1. lpp.), 14. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir ticis iesniegts saistībā ar tiesvedību starp “*Walltopia*” AD un *Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo* (Valsts ieņēmumu dienesta Veliko Tarnovas teritoriālās direkcijas direktors) par tāda lēmuma likumību, ar kuru ir atteikts izdot apliecību, kurā ir norādīti kādam *Walltopia* darbiniekam piemērojamie tiesību akti.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 883/2004

- 3 Regulas Nr. 883/2004 1. pantā “Definīcijas”, kas ietverts šīs regulas I sadaļā “Vispārīgi noteikumi”, ir paredzēts:
“Šajā regulā:
[..]
c) “apdrošināta persona” saistībā ar sociālās nodrošināšanas jomām, uz kurām attiecas III sadaļas 1. un 3. nodaļa, ir katra persona, kas atbilst pabalstu tiesību nosacījumiem, kuri noteikti tās dalībvalsts tiesību aktos, kura saskaņā ar II sadaļu ir kompetenta, ņemot vērā šās regulas noteikumus;
[..]
j) “dzīvesvieta” ir vieta, kurā persona pastāvīgi dzīvo;
[..]
l) “tiesību akti” attiecībā uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punktā minētajām sociālā nodrošinājuma jomām;
[..].”
- 4 Atbilstoši 2. pantam “Personas, uz kurām attiecas šī regula”, kas arī ir iekļauts šīs regulas I sadaļā:
“1. Šī regula attiecas uz dalībvalstu piederīgajiem, uz bezvalstniekiem un uz bēgļiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuri ir pakļauti vai bijuši pakļauti vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādību zaudējušām personām.

2. Tā attiecas arī uz to personu apgādību zaudējušajām personām, uz ko ir attiekušies vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, neatkarīgi no minēto personu valsts piederības, ja viņu apgādību zaudējušās personas ir dalībvalstu piederīgie, bezvalstnieki vai bēgļi, kas dzīvo kādā no dalībvalstīm.”

5 Minētās regulas 11. pantā “Vispārīgi noteikumi”, kas ietilpst II sadaļā “Piemērojamo tiesību aktu noteikšana”, ir paredzēts:

“1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Šajā sadaļā personas, kuras saņem naudas pabalstus sakarā ar savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā vai tās rezultātā, uzskatāmas par tādām, kas veic minēto darbību. Tas neattiecas uz invaliditātes vai vecuma pensijām vai apgādnieka zaudējuma pabalstiem, vai pensijām saistībā ar nelaiemes gadījumiem darbā vai arodslimībām, vai slimības pabalstiem naudā, ar kuriem sedz ārstēšanas izdevumus neierobežotā laika posmā.

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

- a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
- b) ierēdnis ir pakļauts tās dalībvalsts tiesību aktiem, kam pakļauta administrācija, kura viņu nodarbina;
- c) persona, kas saņem bezdarbnieka pabalstus atbilstīgi 65. pantam saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
- d) persona, kas pirmo reizi vai no jauna iesaukta dienēt kādas dalībvalsts bruņotajos spēkos vai civildienestā, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
- e) katra persona, uz ko neattiecas a)–d) apakšpunkts, ir pakļauta dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, neierobežojot citus šās regulas noteikumus, kas viņai garantē pabalstus, ko nosaka vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību akti.

[..]”

6 Saskaņā ar šīs pašas regulas 12. panta “Īpaši noteikumi”, kurš arī ir iekļauts II sadaļā, 1. punktu:

“Uz personu, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātas personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savas darbības, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā darba devēja uzdevumā, arī turpmāk attiecas pirmās minētās dalībvalsts tiesību akti, ja paredzamais minētā darba ilgums nepārsniedz 24 mēnešus un ja minētā persona nav nosūtīta aizstāt citu turp nosūtītu personu.”

Regula Nr. 987/2009

- 7 Regulas Nr. 987/2009 14. pantā “Precizējumi attiecībā uz [Regulas Nr. 883/2004] 12. un 13. pantu”, kurš ir iekļauts pirmās minētās regulas II sadaļā “Piemērojamo tiesību aktu noteikšana” 1. punktā ir paredzēts:

“Piemērojot [Regulas Nr. 883/2004] 12. panta 1. punktu, “persona, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātas personas statusā darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savu darbību, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti” ir persona, kas pieņemta darbā nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, ja uz attiecīgo personu tieši pirms darba uzsākšanas jau attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs.”

Bulgārijas tiesības

Bulgārijas Republikas Konstitūcija

- 8 Atbilstoši Bulgārijas Republikas Konstitūcijas 51. panta 1. punktam “pilsoņiem ir tiesības uz sociālo nodrošinājumiem un sociālo palīdzību”.
- 9 Atbilstoši šīs konstitūcijas 51. panta 2. punktam:

“Pagaidu kārtā nodarbinātas privātpersonas saņem sociālo nodrošinājumu likumā noteiktajos nosacījumos un atbilstoši likumā noteiktajai kārtībai”.

- 10 Saskaņā ar minētās konstitūcijas 52. panta 1. punktu:

“Pilsoņiem ir tiesības uz slimības apdrošināšanu, kas garantē pieejamu medicīnisko palīdzību un bezmaksas medicīnisko aprūpi atbilstoši likumā paredzētajiem nosacījumiem un procedūrai.”

Darba kodekss

- 11 *Kodeks na truda* (Darba kodekss) 121. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Ja tas ir nepieciešams uzņēmuma vajadzībām, darba devējs var nosūtīt darba ņēmēju vai darbinieku darba pienākumu veikšanai ārpus viņa darba vietas uz laiku, kas nevar pārsniegt 30 secīgas kalendārās dienas.”

Sociālā nodrošinājuma kodekss

- 12 *Kodeks za sotsialno osiguriavane* (Sociālā nodrošinājuma kodekss) 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā ir noteikts:

“Attiecībā uz parastām slimībām un grūtniecību, uz invaliditāti, kura izriet no parastas slimības, uz vecumu, nāvi, negadījumiem darbā, arodslimībām un bezdarbu saskaņā ar šo kodeksu ir apdrošināti darba ņēmēji un darbinieki neatkarīgi no tā, kāda ir viņu darba būtība, atlīdzības veids vai ienākumu avots, izņemot 4.a panta 1. punktā minētās personas; uz personām, kuras ir iesaistītas bērnu aprūpes un nodarbinātības atbalsta programmās, neattiecas bezdarba apdrošināšana, ja attiecīgajā programmā tā ir paredzēts.”

13 Šā kodeksa 9. panta 2. punkta 4. apakšpunktā ir paredzēts:

“Par apdrošināšanas periodu bez sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanas tiek uzskatīts laikposms, kurā persona saņem bezdarbnieka pabalstus”.

Slimības apdrošināšanas likums

14 No *Zakon za zdravnoto osiguriavane* (Slimības apdrošināšanas likums) 33. panta 1. punkta 1. apakšpunkta izriet, ka jebkurš Bulgārijas valstspiederīgais, kurš nav arī citas valsts valstspiederīgais, ir obligāti apdrošināts valsts slimības apdrošināšanas sistēmā.

15 Šā likuma 40. panta 1. punktā ir noteikts:

“Apdrošinātās personas veselības apdrošināšanas iemaksas, kas tiek aprēķinātas atbilstoši 29. panta 3. punktam, tiek noteiktas atkarībā no šādiem ienākumiem un iekasētas šādā veidā:

[..]

8. attiecībā uz personām, kas saņem bezdarbnieka pabalstus – samaksāto pabalstu summa; iemaksas tiek iekasētas no valsts budžeta, un to iekasēšana notiek ne vēlāk kā tā mēneša 10. datumā, kurš ir pēc mēneša, uz ko tās attiecas.

[..]”

16 Minētā likuma 40. panta 5. punktā tostarp ir paredzēts, ka jebkurai personai, kura nav iesaistīta veselības apdrošināšanas sistēmā atbilstoši 1., 2. un 3. punktam, ir jāmaksā sociālās apdrošināšanas iemaksas.

Noteikumi par darbinieku nosūtīšanu un specializācijas praksēm ārvalstīs

17 *Naredba za sluzhebnite komandirovki i spetsializatsii v chuzhbina* (Noteikumi par darbinieku nosūtīšanu un specializācijas praksēm ārvalstīs) 2. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Nosūtīšana uz ārvalstīm ir personas nosūtīšana konkrēta darba veikšanai ar personu nosūtījušās institūcijas rīkojumu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 *Walltopia*, kas ir reģistrēta Bulgārijā, 2016. gada 15. septembrī ar *Petyo Stefanov Punchev*, Bulgārijas valstspiederīgo, noslēdza darba līgumu, kurš attiecās uz Sofijā (Bulgārija) no 2016. gada 16. septembra veicamu darbu. Šajā līgumā bija noteikts sešu mēnešu pārbaudes laiks.

19 Pirms tam *P. S. Punchev* bija strādājis pie vairākiem darba devējiem un pēdējās darba tiesiskās attiecības bija beigušās 2015. gada 1. martā.

20 *Walltopia* nosūtīja *P. S. Punchev* uz Apvienoto Karalisti laikposmā no 2016. gada 26. septembra līdz 6. oktobrim.

21 2016. gada 25. oktobrī *Walltopia P. S. Punchev* atlaida no darba.

- 22 *Walltopia* 2017. gada 13. janvārī pieprasīja *Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo* (Valsts ieņēmumu dienesta Veliko Tarnovas teritoriālā direkcija) (turpmāk tekstā – “attiecīgā valsts iestāde”) izsniegt apliecību A 1, kurā būtu norādīts, ka *P. S. Punchev* viņa nosūtījuma laikā ir piemērojami Bulgārijas tiesību akti. Savā iesniegumā *Walltopia* tostarp norādīja tā uzņēmuma datus, uz kuru *P. S. Punchev* tika nosūtīts, kā arī nosūtījuma ilgumu. Tā arī minēja, ka attiecīgā persona ir tikusi pieņemta darbā šā nosūtījuma nolūkos un ka tā turpināja būt *Walltopia* darbinieks, saņēma atlīdzību no tās un ka tai bija sociālā apdrošināšana, kas sedza riskus veselības jomā.
- 23 Ar 2017. gada 27. janvāra lēmumu attiecīgās valsts iestādes galvenais nodokļu inspektors atteicās izsniegt pieprasīto apliecību, jo nebija ticis izpildīts nosacījums, ka uz darbinieku vismaz vienu mēnesi pirms nosūtīšanas ir jāattiecas Bulgārijas tiesību aktiem. Proti, tā kā šajā laikposmā *P. S. Punchev* nebija saņēmis bezdarbnieka pabalstus, viņš nevarēja tikt uzskatīts par apdrošinātu personu.
- 24 Pēc tam, kad par šo lēmumu tika iesniegta administratīva sūdzība, tas tika apstiprināts ar šīs pašas iestādes direktora 2017. gada 27. februāra lēmumu.
- 25 Iesniedzējtiesa, kurā par šo atteikumu ir celta prasība, norāda, ka atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktam nosūtīta persona turpina būt pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tās darba devējs parasti veic savas darbības, tikai tad, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, proti, ja nosūtījums pārsniedz 24 mēnešus un persona nav nosūtīta, lai aizstātu citu nosūtītu personu. Minētās tiesas ieskatā, nav strīda par to, ka šie nosacījumi pamatlietā ir izpildīti.
- 26 Savukārt iesniedzējtiesa šaubās, vai attiecīgās valsts iestādes nostāja, ka uz *P. S. Punchev*, pirms viņš sāka darbu *Walltopia* nodarbinātas personas statusā, neattiecas Bulgārijas tiesību akti, atbilst Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punktam kopsakarā ar Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktu.
- 27 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka atbilstoši Slimības apdrošināšanas likuma normām tiek uzskatīts, ka personai ir tiesības maksāt obligātas sociālās apdrošināšanas iemaksas neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav veikusi kādu darbību. Šo iemaksu neveikšana tai neatņemot tiesības uz sociālo apdrošināšanu.
- 28 Iesniedzējtiesai turklāt nav skaidrs, vai tai būtu jāņem vērā attiecīgās personas valstspiederība, ja tas ir kādas dalībvalsts valstspiederīgais, vai šīs personas dzīvesvieta Regulas Nr. 883/2004 1. panta j) punkta izpratnē. Gadījumā, ja nedz valstspiederība, nedz dzīvesvieta nav atbilstoši interpretācijas elementi, minētajai tiesai ir šaubas par to, kādi elementi būtu jāņem vērā, lai interpretētu Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punktā atrodamo jēdzienu “attiecas [...] tiesību akti” kopsakarā ar Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā minēto jēdzienu “pakļauta tiesību aktiem”.
- 29 Šādos apstākļos *Administrativen sad Veliko Tarnovo* (Veliko Tarnovas Administratīvā tiesa, Bulgārija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Regulas Nr. 987/2009], 14. panta 1. punkts saistībā ar [Regulas Nr. 883/2004] 12. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka uz tajā minēto personu, kas veic darbību nodarbinātas personas statusā, neattiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts uzņēmums, kurš šo personu ir pieņēmis darbā, ja šai personai saskaņā ar [Regulas Nr. 883/2004] 1. panta l) punktā minētajiem valsts tiesību aktiem tieši pirms darba uzsākšanas nebija apdrošinātas personas statusa šajā dalībvalstī?
- 2) Vai – ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir noliedzoša – ir pieļaujams, ka valsts tiesa, interpretējot Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punktā ietvertā jēdziena “attiecas” un Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā ietvertā jēdziena “pakļauta” saturu un jēgu, ņem vērā apstākli, ka persona ir kādas dalībvalsts valstspiederīgais, ja uz nodarbināto personu jau tāpat tikai tās valstspiederības dēļ attiecas valsts tiesību akti?

- 3) Vai – ja arī uz otru prejudiciālo jautājumu atbilde ir noliedzoša – valsts tiesa, piemērojot otrajā prejudiciālajā jautājumā minētos jēdzienus, drīkst ņemt vērā nodarbinātās personas parasto un pastāvīgo dzīvesvietu Regulas Nr. 883/2004 1. panta j) punkta izpratnē?
- 4) Kādi interpretācijas elementi – ja arī uz trešo prejudiciālo jautājumu atbilde ir noliedzoša – ir jāņem vērā valsts tiesai, nosakot [Regulas Nr. 883/2004] 12. panta 1. punktā ietvertā jēdziena “pakļauta [...] tiesību aktiem” un Regulas [Nr. 987/2009] 14. panta 1. punktā ietvertā jēdziena “attiecas [...] tiesību akti” saturu, lai šīs normas piemērotu atbilstoši to precīzajai jēgai?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 30 Ar četriem jautājumiem, kuri ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkts, to lasot kopsakarā ar Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka darbinieks, kas pieņemts darbā, lai to nosūtītu uz citu dalībvalsti, ir jāuzskata par personu, uz kuru “tieši pirms darba uzsākšanas jau attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs”, Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkta izpratnē, kaut arī, tieši pirms viņš sāk darbu nodarbinātās personas statusā un pat pirms viņam ir apdrošinātas personas statuss šo tiesību aktu izpratnē, šim darbiniekam bija minētās dalībvalsts valstspiederība un viņa dzīvesvieta Regulas Nr. 883/2004 1. panta j) punkta izpratnē atradās šajā pašā dalībvalstī.
- 31 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka *P. S. Panchev*, kurš ir Bulgārijas valstspiederīgais, *Walltopia* pieņēma darbā nolūkā viņu nosūtīt uz Apvienoto Karalisti. Vēlāk attiecīgā valsts iestāde atteicās izsniegt *Walltopia* apliecību A 1, kurā būtu norādīts, ka *P. S. Panchev* bija piemērojami Bulgārijas tiesību akti, tāpēc ka uz viņu minētie tiesību akti neattiecās vismaz vienu mēnesi pirms viņa nosūtīšanas.
- 32 Vispirms ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktam uz personu, kura kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātās personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kas parasti tur veic savas darbības, un kuru minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā savā uzdevumā, arī turpmāk attiecas pirmās minētās dalībvalsts tiesību akti, ja paredzamais minētā darba ilgums nepārsniedz 24 mēnešus un ja minētā persona nav nosūtīta aizstāt citu turp nosūtītu personu.
- 33 Savukārt Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punktā ir precizēts, ka persona, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātās personas statusā darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savu darbību, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkta izpratnē, var būt “persona, kas pieņemta darbā nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, ja uz attiecīgo personu tieši pirms darba uzsākšanas jau attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs”.
- 34 Tādējādi no paša Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkta formulējuma izriet, ka apstākļi, ka persona ir pieņemta darbā nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, nav šķērslis tam, lai to uzskatītu par “personu, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātās personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savas darbības, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā darba devēja uzdevumā” Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkta izpratnē; tādējādi gadījumā, ja tas tā ir – ievērojot citus pēdējā minētajā normā paredzētos nosacījumus, kuri nav šā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets, – uz šo personu atbilstoši šai tiesību normai turpina attiekties tās dalībvalsts tiesību akti, kurā tās darba devējs parasti veic savas darbības.
- 35 Lai gan tādējādi Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkta piemērošanas nolūkos nav prasīts, lai persona, kura ir pieņemta darbā nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, tajā dalībvalstī, kurā tās darba devējs parasti veic savu darbību, pirms savas nosūtīšanas ir veikusi darbu nodarbinātās personas statusā

darba devēja uzdevumā, tomēr no Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkta formulējuma izriet, ka uz šo personu tieši pirms tās nosūtīšanas ir jāattiecas tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs.

- 36 Šīs Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkts ir saderīgs ar Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktu, kurā ir paredzēts – kā tas ir atgādināts šā sprieduma 32. punktā –, ka, ja visi šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, attiecīgā persona “arī turpmāk ir pakļauta” tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā viņu nosūtījušais darba devējs ir reģistrēts, kas apstiprina, ka šai personai jau ir jābūt pakļautai šiem tiesību aktiem pirms viņas nosūtīšanas.
- 37 Tāpat interpretāciju, saskaņā ar kuru uz personu, kas pieņemta darbā nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, jau ir jāattiecas viņu nosūtījušā darba devēja dalībvalsts tiesību aktiem, lai uz tās situāciju attiektos Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkts – šis noteikums, kas ir atkāpe no šīs regulas 11. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētā vispārējā noteikuma, – apstiprina arī minētās regulas 12. panta 1. punktā izvirzītie mērķi.
- 38 Proti, pēdējās minētās normas mērķis tostarp ir veicināt pakalpojumu sniegšanas brīvību par labu uzņēmumiem, kas to izmanto, nosūtot darba ņēmējus uz citām dalībvalstīm, kas nav tā, kurā šie uzņēmumi ir reģistrēti. Šādas normas mērķis tādējādi ir pārvarēt darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai radītos šķēršļus, kā arī veicināt savstarpējo ekonomisko mijiedarbību un turklāt panākt, lai it īpaši darba ņēmēji un uzņēmumi nesaskartos ar administratīvajām grūtībām (pēc analogijas skat. spriedumu, 2000. gada 10. februāris, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Konkrēti, lai izvairītos no tā, ka uzņēmumam, kas ir reģistrēts kādas dalībvalsts teritorijā, nebūtu pienākuma iesaistīt savus darba ņēmējus, uz kuriem parasti attiecas šīs valsts sociāla nodrošinājuma tiesību akti, citas dalībvalsts, uz kuru tie ir nosūtīti darba veikšanai uz noteiktu laiku, sociālā nodrošinājuma sistēmā – kas padarītu brīvu pakalpojumu sniegšanu sarežģītāku –, Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā ir ļauts uzņēmumam saglabāt savu darba ņēmēju iesaisti pirmās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmā, ciktāl šis uzņēmums ievēro nosacījumus, kuri reglamentē šo pakalpojumu sniegšanas brīvību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2000. gada 10. februāris, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Tāpēc ir jāpārbauda, vai persona, kas ir pieņemta darbā nosūtīšanai uz citu dalībvalsti un ir tādā situācijā kā *P. S. Punchedv* situācija, var tikt uzskatīta par personu, uz kuru “tieši pirms darba uzsākšanas jau attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs”, Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkta izpratnē.
- 41 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas noteikumi, kuru skaitā ir tās 11.–16. pants, veido pilnīgu un vienotu tiesību normu kolīziju noteikumu sistēmu. Šo tiesību normu mērķis ir ne tikai izvairīties no vienlaicīgas vairāku valstu tiesību aktu piemērošanas un sarežģījumiem, kas tādēļ var rasties, bet arī novērst to, ka personām, kuras ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, tiktu liegta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā tādēļ, ka nav tiesību aktu, kuri būtu tām piemērojami (pēc analogijas skat. spriedumu, , 2017. gada 1. februāris *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Līdz ar to, kolīdz persona ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērojamības personām jomā, kā tā definēta tās 2. pantā, šīs regulas 11. panta 1. punktā ietvertais noteikums par tikai vienas dalībvalsts tiesību aktu piemērošanu ir principā piemērojams un piemērojamie valsts tiesību akti ir tie, kas noteikti atbilstoši šīs regulas II sadaļas noteikumiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 1. februāris, *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 43 Runājot par Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punktu, tā vienīgais mērķis ir – ievērojot šīs regulas 12.–16. pantu – noteikt tos valsts tiesību aktus, kuri ir piemērojami personām, kādā no šīs normas a)–e) apakšpunktā minētajām situācijām (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 1. februāris, *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa, šķiet, uzskata, ka *P. S. Punchev* situācija, tieši pirms viņš sāka strādāt nodarbinātas personas statusā *Walltopia*, neatbilda nevienam no Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a)–d) apakšpunktā minētajam gadījumam, par ko ir jāpārlicinās šai iesniedzējtiesai.
- 45 Ja tas tā būtu, no Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunkta izriet, ka Bulgārijas tiesību akti jebkurā gadījumā bija piemērojami *P. S. Punchev*, tieši pirms viņš uzsāka darbu *Walltopia* nodarbinātas personas statusā. Proti, atbilstoši pēdējai minētajai normai personas, uz kurām neattiecas šīs regulas 11. panta 3. punkta a)–d) apakšpunkts, ir pakļautas dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, neierobežojot citus minētās regulas noteikumus, kas viņai garantē pabalstus, ko nosaka vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību akti. Taču no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *P. S. Punchev* dzīvesvieta Regulas Nr. 883/2004 1. panta j) punkta izpratnē tieši pirms šī darba uzsākšanas bija Bulgārijā.
- 46 Turpinājumā, lai gan personas valstspiederība attiecīgā gadījumā var izrādīties būtiska, lai noteiktu, vai uz to attiecas Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas joma *ratione personae*, kā tā ir definēta tās 2. pantā, valstspiederība pati par sevi tomēr nav to kritēriju skaitā, kuri ir paredzēti šīs regulas II iedaļā iekļautajos kolīziju noteikumos, līdz ar to šajā lietā pastāvošais apstāklis, ka *P. S. Punchev* ir Bulgārijas valstspiederība, pats par sevi katrā ziņā nevar būt izšķirošs minēto noteikumu piemērošanai.
- 47 Visbeidzot, runājot par apstākli, ka pamatlietā aplūkotā valsts iestāde ir uzskatījusi, ka, tā kā *P. S. Punchev* vairs nav tiesību veselības apdrošināšanas jomā un viņš vairs nebija “apdrošinātais” Bulgārijas tiesību izpratnē, Bulgārijas tiesību akti viņam nebija piemērojami, ir jāatgādina, ka, protams, Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas normu vienīgais mērķis ir noteikt to valsts tiesisko regulējumu, kas ir piemērojams šīs regulas piemērošanas jomā esošajām personām. Šo normu mērķis nav noteikt nosacījumus, kādos pastāv tiesības vai pienākums iesaistīties sociālā nodrošinājuma sistēmā vai kādā šādas sistēmas daļā. Kā Tiesa vairākkārt ir norādījusi, šie nosacījumi ir jānosaka katras dalībvalsts tiesību aktos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1990. gada 3. maijs, *Kits van Heijningen*, C-2/89, EU:C:1990:183, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 48 Tomēr paredzot nosacījumus, kuros pastāv tiesības iesaistīties sociālā nodrošinājuma sistēmā, dalībvalstīm ir jāievēro spēkā esošās Savienības tiesību normas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1990. gada 3. maijs, *Kits van Heijningen*, C-2/89, EU:C:1990:183, 20. punkts un tajā minētā judikatūra). Konkrēti, Regulā Nr. 883/2004 paredzētie tiesību normu kolīziju noteikumi dalībvalstīm ir imperatīvi un tāpēc tās nevar noteikt, ciktāl ir piemērojami to tiesību akti vai citas dalībvalsts tiesību akti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1982. gada 23. septembris, *Kuijpers*, 276/81, EU:C:1982:317, 14. punkts; 1986. gada 12. jūnijs, *Ten Holder*, 302/84, EU:C:1986:242, 21. punkts; 2010. gada 14. oktobris, *van Delft* u.c., C-345/09, EU:C:2010:610, 51. un 52. punkts, kā arī 2017. gada 13. jūlijs, *Szoja*, C-89/16, EU:C:2017:538, 42. punkts).
- 49 Nosacījumi, kuros pastāv tiesības iesaistīties sociālā nodrošinājuma sistēmā, tādējādi nevar radīt tādas sekas, ka no attiecīgo tiesību aktu piemērošanas jomas tiek izslēgtas personas, kurām šie tiesību akti ir piemērojami, pamatojoties uz Regulu Nr. 883/2004 (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1990. gada 3. maijs, *Kits van Heijningen*, C-2/89, EU:C:1990:183, 20. punkts un tajā minētā judikatūra). Proti, kā tika atgādināts šā sprieduma 41. punktā, šīs regulas II sadaļas normu mērķis tostarp ir novērst to, ka personām, kuras ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, tiek laupīta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā, jo nav tiesību aktu, kuri tām būtu piemērojami.

- 50 Šajā gadījumā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka *P. S. Punchev*, tieši pirms viņš sāka darbu *Walltopia* nodarbinātas personas statusā, būtu bijuši piemērojami citas dalībvalsts, nevis Bulgārijas Republikas tiesību akti, taču par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.
- 51 Nemot vērā iepriekš minēto, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkts, lasīts kopsakarā ar Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka darbinieks, kas pieņemts darbā viņa nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, ir jāuzskata par personu, uz kuru “tieši pirms darba uzsākšanas jau attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs”, Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkta izpratnē, kaut arī šim darbiniekam tieši pirms darba uzsākšanas nebija apdrošinātas personas statusa atbilstoši šīs dalībvalsts tiesību aktiem, ja darbiniekam šajā brīdī bija dzīvesvieta minētajā dalībvalstī – par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 52 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, 14. panta 1. punkts, lasīts kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kas ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs), 12. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka darbinieks, kas pieņemts darbā viņa nosūtīšanai uz citu dalībvalsti, ir jāuzskata par personu, uz kuru “tieši pirms darba uzsākšanas jau attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir reģistrēts šīs personas darba devējs”, Regulas Nr. 987/2009 14. panta 1. punkta izpratnē, kaut arī šim darbiniekam tieši pirms darba uzsākšanas nebija apdrošinātas personas statusa atbilstoši šīs dalībvalsts tiesību aktiem, ja darbiniekam šajā brīdī bija dzīvesvieta minētajā dalībvalstī; par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.

[Paraksti]